

COMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

griffier van de raadscommissie
n.krouwel@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7689

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 17 januari 2007

onderwerp: Kunst op straat bestedingen 2005-2006

Nota Kunst op Straat & Beeldenbeheer

Groningen, oktober 2006

Aan de raad,

Hierbij bieden wij u het beleidskader *Kunst op Straat en Beeldenbeheer 2004-2008* aan. Dit kader werd op 8 juni 2004 door ons college vastgesteld en is vervolgens op uw verzoek ter kennisname aan de raad toegezonden. Formeel werd het beleidskader niet vastgesteld door uw raad. Daarom bieden wij u het beleidskader 2004-2008 alsnog ter besluitvorming aan.

Beleid Kunst op Straat & Beeldenbeheer 2004 - 2008

Kunst op Straat: publieke kunst ingebed in gemeentelijk beleid

In de Stadsvisie is gekozen voor 'Een stad die bruist op cultureel en sportief gebied'. Een sterk punt van Groningen is de aandacht voor en de ontwikkeling van de publieke ruimte, waarin kwaliteit en vernieuwing samengaan. Typerend is een integrale, multidisciplinaire aanpak van die ruimte en het toelaten van experiment. De aanpak richt zich op het realiseren van kwalitatieve en gedurfde kunsttoepassingen in de stad, op welgekozen locaties.

Kunst op Straat moet voldoen aan één of meer van de volgende voorwaarden:

- *Betekenis geven* aan de publieke ruimte,
- *Bijdragen aan de aantrekkelijkheid* van de stad voor bewoners en bezoekers,

- *Het markeren van bepaalde momenten of gebieden*
- *Inspireren tot innovatieve planprocessen.*
- *Versterking van het culturele imago van de stad.*

Beleidsuitgangspunten 2004-2008

Het Kunst op Straat-beleid richt zich op de uitvoering van permanente en tijdelijke kunstopdrachten in de gehele stad. Het beeldenbeheer maakt daarvan onlosmakelijk deel uit en het vergroten van het publieksbereik is een speerpunt. We lichten dit in het volgende gedeelte toe onder A, B en C. Daarna komt bij D de dekking van Kunst op Straat aan bod.

A. Bij de uitvoering van permanente en tijdelijke kunstopdrachten hanteren we de volgende vijf uitgangspunten:

1. We sluiten met kunstprojecten aan bij stedelijke ontwikkelingen.

Beeldende kunst kan een actieve rol spelen in de dynamiek van Groningen. De hele stad is daarbij ons werkterrein. Zo is het interessant om een prominent of afwijkend deel van een gebied als locatie te kiezen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de ontwikkeling van de Eelderbaanzone tussen De Held en Vinkhuizen. Voor dit groengebied werkt kunstenaar Erick de Lyon samen met de betrokken landschapsarchitect en stedenbouwkundige aan het plan met daarin een integrale kunsttoepassing (oplevering 2007).

Ook kan er op een abstracter niveau vanuit de kunst invulling worden gegeven aan onderwerpen zoals leefbaarheid en herstructurering van woongebieden. Zoals bij de grootscheepse wijkvernieuwing in Vinkhuizen, waar drie kunstenaars een project realiseerden in de periode 2003-2006. Een ander belangrijk voorbeeld is de ontwikkeling van het nieuwe stadsdeel Meerstad. Hier ligt een kans om al in een vroeg stadium van het planproces mee te denken over kunsttoepassingen en om samen te werken met verschillende overheden en (markt)partijen.

2. We kiezen een bijzondere, architectonische of stedenbouwkundige setting als aanleiding voor een gezichtsbepalend kunstwerk.

Wij vinden het belangrijk om gezichtsbepalende kunstwerken aan de stad toe te voegen. Meestal is een bijzondere locatie de aanleiding. Zoals bij de entree van het Cascadecomplex waarvoor Silvia B. ter markering het unieke, acht meter hoge beeld *Ultra* ontwikkelde.

3. We realiseren opdrachten met nieuwe media in parkeergarages.

Parkeergarages zijn bijna een natuurlijke biotoop voor de kunstvorm nieuwe media. Beide hebben kenmerken zoals dynamiek, beweeglijkheid, vluchtigheid en interactiviteit, waardoor er een inhoudelijk logisch verband bestaat. Bovendien zijn parkeergarages architectonisch boeiende gebouwen op markante plekken in de stad, waarvan veel gebruik wordt gemaakt. Voor veel bezoekende automobilisten vormen ze de eerste entree tot de stad. Ten slotte maakt het feit dat ze overdekt zijn ze in praktische zin zeer geschikt voor nieuwe media (minder daglicht!).

De lichtsculptuur die Peter Struycken ontwierp voor de centrale vide in de parkeergarage onder de Ossenmarkt is de eerste gerealiseerde media-opdracht. Voor het Stadsbalkon is een opdracht in vergevorderd stadium. Verder wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn in de garages Damsterdiep en Ciboga.

4. We realiseren kunst in een educatieve omgeving: de Vensterscholen.

We willen jonge kinderen in aanraking brengen met beeldende kunst. Kinderen zijn bezig de wereld te ontdekken en beeldende kunst kan dit bij uitstek stimuleren doordat hierbij de nadruk ligt op het leren kijken. Een voordeel bij nieuwbouw van (Venster)scholen is dat de mogelijkheden voor beeldende kunst in een vroeg stadium kunnen worden onderzocht.

In Selwerd/Paddepoel (2000) Hoogkerk (2001) en bij Koorenspoor in de Korrewegwijk (2006) zijn kunstwerken voor nieuwe gebouwen ontworpen. Bij deze projecten speelde educatie een belangrijke rol: kinderen kwamen in aanraking met beeldende kunst en kunstenaars. Daardoor ontstond een band met het kunstwerk op hun school. Deze succesvolle projecten willen we voortzetten.

5. We gaan door met tijdelijke kunst opdrachten.

Tijdelijke projecten worden veel minder gehinderd door eisen dan permanente kunstwerken. Zodoende is er meer ruimte voor experiment in materiaal, onderwerp of locatiekeuze. Op die manier kunnen ook jonge of onervaren kunstenaars beter aan bod komen. Vanwege het flexibele karakter zijn ze bij uitstek geschikt voor de dynamische, voortdurend veranderende stad. De relatie met festivals en manifestaties wordt gezocht, ook vanwege het publieksbereik. Voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse bijdragen aan theaterfestival Noorderzon.

B. Beeldenbeheer als integraal onderdeel van Kunst op Straat

In Groningen functioneert het beheer van de Kunst op Straat goed. Niet alleen na de realisatie wordt op een kunstwerk gepast, ook tijdens het opdrachttraject is toekomstig beheer een aandachtspunt. Met het creëren van betrokkenheid bij omwonenden, het opvolgen van technisch advies en een goede begeleiding van kunstenaars worden vervelende verrassingen voorkomen. Deze beproefde aanpak is vrijwel uniek in Nederland, zo werd op een landelijk VNG-symposium vastgesteld. De stad kan hier trots op zijn. Hiervoor verantwoordelijk zijn de goede samenwerking tussen Stadsbeheer, RO/EZ en het CBK; het functioneren van de beeldenwacht en de administratieve ondersteuning bij het Beeldenbeheer sinds 2001.

De algemeen goede staat van de kunstwerken, de succesvolle herplaatsingen, het signaleringssysteem voor kunstwerken bij bouw- en sloopaanvragen, het opschonen van het kunstdepot bij Stadsbeheer, het geactualiseerde Kunst op Straat-archief, het volgen van goede, juridisch onderbouwde procedures. Het zijn voorbeelden van wat we hebben opgebouwd. Dit bereikte professionele niveau willen we handhaven.

C. Vergroten van het publieksbereik is speerpunt

Steeds meer aandacht gaat uit naar het toegankelijk maken van de openbare kunstcollectie die Groningen rijk is. We willen een zo breed mogelijk publiek informeren over kunst en de manier waarop de collectie wordt beheerd en uitgebreid zichtbaar maken. Met publieksgerichte activiteiten voorzien we in een behoefte en dragen we bij aan het begrip voor kunst in de stad.

De komende jaren wordt hieraan verder gewerkt op de volgende manieren:

- uitbreiding van de publieksactiviteiten en voorlichting. Bijvoorbeeld door onze kunstroutes te continueren en uit te breiden. De succesvolle stadswandeling Kunst

in Stad langs dertig kunstwerken is inmiddels vertaald in het Engels en er is een vervolg op verschenen.

- toegankelijk maken van de collectie kunstwerken. Samen met Platform GRAS wordt gewerkt aan een digitale gids van de stad Groningen waarin naast architectuur, stedenbouwkundige aspecten en cultuurhistorie ook de beeldende kunst in de openbare ruimte wordt opgenomen. De bezoeker van de site kan bekijken welk beeld er in zijn straat staat, welke anekdotes er kleven aan het Peerd van Ome Loeks of hoe het gigantische kunstwerk in de Ruischerwaard tot stand is gekomen. Zie www.kunstopstraat.nl.
- stimuleren van het debat over beeldende kunst in de openbare ruimte. Hiermee willen we de kennis over kunst verdiepen en (jonge) kunstenaars inspireren in hun beroepspraktijk. Bij ieder project worden lezingen georganiseerd vanuit het “maker-perspectief” voor Groningse kunstenaars en andere geïnteresseerden.

Bij de uitvoering van deze activiteiten streven we naar zoveel mogelijk samenwerking met lokale en landelijke partners zoals Stroom HCBK, de Provincie Groningen, DLG en Bureau Meerstad, Academie Minerva, Platform GRAS, et cetera.

D. Dekking Kunst op Straat

De gemeente staat jaarlijks garant voor € 200.000 tot en met het jaar 2009. We dekken dit als volgt:

- We reserveren vanuit ISVII tot en met 2009 € 100.000. Dit budget kan worden besteed aan verschillende soorten KOS-projecten: zowel die met sterke culturele ambities, als die ten behoeve van bijvoorbeeld incidenteel extra onderhoud, de zogenaamde beeldenwacht, KOS-evenementen en marketing.
- Daarnaast spannen we ons in om nog eens € 100.000 te dekken uit de investeringkosten van grote projecten en het verwerven van hierop gerichte subsidies. Wanneer blijkt dat dit bedrag niet volledig uit projecten en subsidies gedekt kan worden, dekken we het ontbrekende deel via ISV-onvoorzien.

Gelet op het bovenstaande stellen wij u voor te besluiten het beleidskader Kunst op Straat 2004-2008 vast te stellen.

Burgemeester en Wethouders van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,